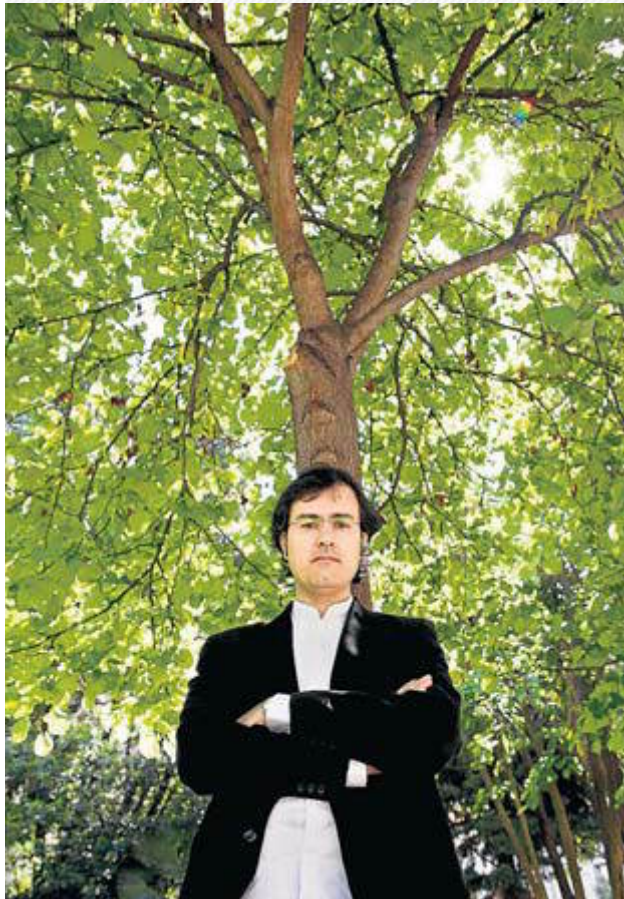


Sergio Rodríguez

Doctor en filosofia, periodista i professor

“Els gitanos tenen molts valors que hauríem de recuperar”



Rodríguez ha escrit una anàlisi sobre el poble gitano. CRISTINA CALDERER



JOAN SERRA

Història “Quan van arribar a la Corona d’Aragó se’ls va tractar bé, molt millor que a Castella”
Reptes “Si volen que es respecti la seva manera de viure, s’han d’implicar forçosament en la societat”
Referents “La comunitat és la seva pàtria”

Parla amb devoció del món gitano. De la conversa en traspuja la vinculació personal amb aquesta comunitat, un compromís que va més enllà de la passió per l’anàlisi acadèmica. Sergio Rodríguez és director del Secretariat Gitano de Barcelona –treball altruista que compagina amb la tasca de comunicador, assessor i professor universitari– i ha publicat el llibre *Gitanidad, otra manera de ver el mundo* (Kairós), una obra que completa la seva bibliografia sobre el poble gitano. En aquest títol hi recull l’essència de l’ànima gitana, una immersió enriquidora per comprendre els veïns més desconeguts.

Què és la gitanitat?

Són els elements que conformen el moll de l’os de la identitat gitana, més enllà de les diferències dialectals que hi pugui haver entre ells o de la procedència. És una manera de comprendre el món, de comportar-se, d’expressar-se. I aquesta matriu té molt a veure amb el món oriental. De fet, és netament oriental.

Escriu que els gitanos són un fragment d’Orient al mig d’Occident.

És la clau per entendre els gitanos i per entendre, també, els problemes de convivència amb els no-gitanos. Si no som capaços d’anar més enllà de les nostres pautes culturals, és difícil comprendre el seu comportament. Per exemple, en el món gitano, el col·lectiu té més importància que l’individu.

un lloc

El territori de l’Empordà

un color



un llibre



‘L’irradiador del port i les gavines’, de Joan Salvat-Papasseit

La visió gitana de la realitat està condicionada per les arrels índies?
Sí. El que és molt clar és aquest pes de la comunitat. Per a nosaltres és molt difícil entendre que una persona pensi més en el que va bé al grup que en el seu propi benefici, i que aquest fet sigui acceptat amb alegria, i no com una imposició o un sacrifici. La comunitat sempre és el referent de la pròpia existència.

Relata que els gitanos van ser els primers refugiats d’Europa: van haver d’abandonar el seu territori al segle X per la invasió musulmana del nord de l’Índia i el Pakistan.
Sí. Sempre dic que quan van perdre el referent territorial, van crear una raça. La comunitat és la seva pàtria. Fins aquell moment no havien despertat aquesta consciència. És aquí quan es va crear el concepte genuí del gitano. Es van convertir en refugiats que van anar passant de país en país. Després es van trobar amb la discriminació. Quan van arribar a la Corona d’Aragó, però, se’ls va tractar bé, molt millor que a Castella. De fet, no vaig entendre mai que el Parlament, quan va reconèixer la cultura gitana, assumís les mateixes culpes que hauria d’assumir el Congrés. Actualment els gitanos continuen sent discriminats, però la situació ha canviat. De fet, els gitanos d’aquí, vistos pels de la resta d’Europa, estan al paradís.

Per què ens costa tant entendre la manera de ser dels gitanos?

Perquè tenen un sistema de valors que és molt diferent del nostre sistema. Veuen el món d’una manera molt simbòlica, molt més poètica que la nostra. Nosaltres som molt racionals, ells són més intuïtius. Els gitanos parteixen de la realitat, són pragmàtics. Tenen molts valors que nosaltres hauríem de recuperar.

Detalla que el respecte és el valor principal de la cultura gitana.

Els gitanos són molt observadors, copsen els detalls. Com els indis, estan atents a la realitat. Si tu observes atentament una cosa, la respectes. En llatí, *respicere* significa mirar una cosa dos cops, tornar-s’ho a mirar. Hi ha un respecte cap a la gent gran, que són els que conserven les tradicions, cap a la gent jove i cap a la natura. La concepció harmònica del món natural és molt oriental i es diferencia de la visió occidental, que té més inclinació a dominar la natura.

Són feliços de ser com són?

Tots els gitanos que conec són feliços sent com són. Ningú amaga la condició de gitano i tots se’n senten orgullosos. Potser a alguns els agrada interpretar alguns costums d’una manera diferent. Per exemple, quan la dona gitana passa la prova del mocador, com a símbol de virginitat, potser es tractaria d’entendre d’una altra manera el concepte de puresa. La puresa ja els sembla bé si és una puresa de cor.

S’estan perdent els seus costums?

En certa manera, sí. A mesura que afronten els canvis socials, els gitanos es veuen sotmesos a les mateixes pressions de transformació que la resta de la societat. Un dels grans reptes que tenim és ser capaços que l’escola sigui inclusiva. És a dir, incorporar elements de la cultura gitana en els currículums escolars, perquè això pot millorar la percepció de les famílies. L’absentisme escolar es produeix, en bona mesura, perquè la família no es fia de l’escola, pensa que transformaran el seu fill i es convertirà en un no-gitano.

I no tenen cap responsabilitat en aquest absentisme? Com es resol aquesta desconexió?

És un procés educatiu. Els gitanos han de ser conscients, i molts ja ho són, que no només han de respectar la llei sinó desenvolupar un concepte de ciutadania activa. Han de participar en el teixit associatiu, en les escales de veïns i en les juntes de pares i mares. La responsabilitat dels gitanos s’ha de fer visible dins de la comunitat, però també fora. Si volen que es respecti la seva manera de viure, s’han d’implicar forçosament en la societat.